

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

רחוב מנחם בגין 154, תל אביב 6492107

טל': 073-3924600 ; פקס': 03-5163093

המאשימה;

- נ ג ד -

1. בנימין נתניהו

באמצעות עוה"ד עמית חדד, ישראל וולנרמן ונועה מילשטיין

מרח' ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב

טל': 03-5333313 ; פקס': 03-5333314

2. שאול אלוביץ'

3. איריס אלוביץ'

באמצעות עוה"ד ז'ק חן, נעה פירר, ושניר כלימי

מרח' ויצמן 2, תל אביב

טל': 03-6932077 ; פקס': 03-9632082

4. ארנון מוזס

באמצעות עוה"ד שרון קלינמן ואח'

רח' תובל 40, רמת גן 5252247

טל': 03-6120011 ; פקס': 03-6121100

הנאשמים;

בקשה להעדת כבוד השופטת ציפי גז

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על העדתה של כבוד השופטת ציפי גז, מי שכיהנה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום כפרקליטה מלווה ואח"כ מנהלת מחלקת החקירות ברשות ניירות ערך. במסגרת תפקידיה הייתה מעורבת בחקירת תיק בזק (לרבות בהקשרים מהותיים הרלבנטיים לפרשת 4000) ובהמשך עמדה בראש צוות החקירה בתיק 4000 מטעם רשות ני"ע והייתה חלק מהנהלת צוות הצח"מ שהוקם. כל זאת קודם למינויה לכחונה שיפוטית.

העדות מתבקשת בהתאם למתווה שנקבע ברע"א 3202/03 **מדינת ישראל נ' יוסף**, פ"ד נח(2004) 541 (3) (2004) (להלן: **עניין חגי יוסף**), החל על עדותו של שופט מכהן בעניין שאינו קשור בתפקידו השיפוטי.

ואלה נימוקי הבקשה:

א. המסגרת הנורמטיבית

1. את הדין הנוהג ביחס להעדת שופט סיכם קדמי בספרו "על הראיות": **"הלכה פסוקה היא שאין מעידים שופט... על דבר שטיפל בו במסגרת פעילותו כשופט. פרט למגבלה זו, דין שופט כדין כל אדם אחר, אם כי רצוי, ואף רצוי ביותר, להימנע מקריאת שופט אל זוכן העדים, ולו רק בשל הנזק הצפוי למעמדו ולתדמיתו בשל כך"** (יעקב קדמי על הראיות חלק ראשון, עמוד 476 (2004)).

2. נקודת המוצא לדיון היא איפוא, כי "דין שופט כדין כל אדם אחר" וכי אין בדין הישראלי הוראת חוק האוסרת על העדוּתו של שופט מכהן. שופט לא נמנה עם פסולי העדות שבפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971 ולא נהנה מחיסיון סטוטורי. המגבלה האחת שמקורה בפסיקה נגעה, מאז ומעולם, לתפקיד השיפוטי עצמו. מקורה באמרתו של כבוד השופט ברנזון: "כלל בל יעבור הוא, שאין לחייב שופט... להעיד על דבר שטיפל בו בסמכותו כשופט, ואף לא להיקרא להעיד על כך... הסיבה לכך היא שאין לבזוז את זמנו של שופט... על ענינים צדדיים כאלה, וגם אין להעמידו בפני הברירה להיענות או לא להיענות להזמנה כזאת. שאם יבחר להעיד ויחקר בחקירה נגדית עשוי הדבר להביא לביזוי בית-המשפט דבר שאין להרשותו" (ע"פ 364/73 זיידמן נ' מדינת ישראל, פ"ד כח (2) 620, 627 (1974)).

3. שני הרציונלים שנמנו על ידי כבוד השופט ברנזון בקביעתו האמורה, הן זמנו של השופט והן ביזוי הערכאה השיפוטית, נטועים שניהם בזיקה שבין העדות לבין מה "שטיפל בו בסמכותו כשופט".

4. לפיכך, גם ביחס לעדות הנוגעת לתפקיד השיפוטי הרי שאין מדובר באיסור הרמטי. שופט רשאי למסור עדות בכתב אף בעניינים הקשורים בתפקידו השיפוטי (ע"פ 2286/91 מדינת ישראל נ' אילוז, פ"ד מה(4) 289, 308-307 (1991); ע"פ 4133/93 מדינת ישראל נ' ח'יר, פ"ד (4) 274, 278 (1996)); וכי "ייתכנו מקרים חריגים שבהם לא יהיה מנוס מהזמנתו של השופט להעיד וזאת כאשר עלול אינטרס של צד במשפט להיפגע קשות אם השופט לא יבוא ליתן עדות במשפטו" (המ' (י-ם) 5915/97 יצחק נ' ויסגלס (נבו, 7.12.1997)).

5. באשר לעדות שופט על תפקיד שקדם לכהונתו, לא נקבע כל סייג. בית המשפט העליון קבע בעניין חגי יוסף כי "השאלה אם להעיד שופט על דוכן העדים על דבר שאינו קשור בתפקידו השיפוטי בין שאירע לפני תחילת כהונתו ובין שאירע במהלכה לא זכתה להכרעה שיפוטית" עד לפסק הדין בעניין חגי יוסף, כאשר בפרשה היחידה שבה התעורר הצורך, נמסרה גרסת השופט בתצהיר ובמענה לשאלות, בהסכמת הצדדים (ע"א (נצ') 335/98 עילבוני נ' עילבוני סעיף 17 (נבו, 31.12.1998) שאף אוזכר בעניין חגי יוסף).

ב. עניין חגי יוסף ויישומו בדין הפלילי

6. העובדות בעניין חגי יוסף קרובות לעניינינו להפליא. במסגרת תביעת נזיקין שהגישו מי שזוכו מאישום רצח, נתבקש זימונה לעדות של כבוד השופטת אמסטרדם, "ששימשה באותה עת פרקליטה בפרקליטות מחוז המרכז וניהלה את ההליכים הפליליים" נגד התובעים (עניין חגי יוסף, עמוד 545).

7. בית המשפט המחוזי נעתר לזימונה של השופטת משום שהיה סבור "כי מידת ההגינות מחייבת שהיא... תוזמן להעיד" (שם). במקרה זה הגישה הפרקליטות בקשה כי בית המשפט יורה שעדותה של השופטת אמסטרדם תינתן על דרך של מתן תשובות בכתב לשאלות שיציגו לה בעלי הדין אחרי שבית המשפט יאשר אותן. התובעים התנגדו ובית המשפט המחוזי דחה את בקשת הפרקליטות. הפרקליטות ביקשה רשות לערער על ההחלטה בפני בית המשפט העליון.

8. בפתח הכרעתו הניח בית המשפט העליון על כפות המאזניים "ערכים כבדי משקל, שכולם כרוכים זה בזה": מן העבר האחד "חשיפת האמת, עשיית משפט צדק והגינות ההליך השיפוטי", המחייבות "שהעד יעיד ויחקר בגלוי ובפומבי לפני בית-המשפט, בעיקר מן הטעם שבדרך זאת נבדקות מהימנותו ונבחנת אמינות גירסתו"; ומן העבר האחר "ההגנה על מעמדם של בתי-המשפט, אי-תלותם והבטחת אמון הציבור בהם" (שם, עמוד 546).

9. ודוק: בית המשפט הטעים כי הערכים "כרוכים זה בזה", שכן חשיפת האמת ועשיית הצדק "כולם כשלעצמם, ומעצם טבעם, מגנים על מעמדם של בתי-המשפט, על אי-תלותם ועל אמון הציבור בהם" (שם). באשר לחקירה שכנגד, שב בית המשפט והביא את דברי השופט אגרנט: "החקירה שכנגד רואים אותה כמכשיר היעיל ביותר שהומצא עד היום והמשמש בידי בעל-דין לשם גילוי האמת במשפט" (בג"ץ 124/58 היועץ המשפטי נ' השופט

המנהל את החקירה המוקדמת, פ"ד יג 5, 23 (1959), כמובא בעניין חגי יוסף, עמוד 548).

10. בית המשפט פנה גם למשפט המשווה ולמשפט העברי. באנגליה ממוקד האיסור בעדות על התפקיד השיפוטי, ואף הוא נסוג מקום שאין ראייה חלופית (עניין חגי יוסף, עמוד 553); בארצות הברית ניתן להעיד שופט אף על תפקידו השיפוטי, ובלבד שאינו מעיד במשפט שבו הוא יושב בדין, ובפרשת Pollard הותרה חקירה נגדית של שופט על דין וחשבון שערכה בתפקידה כאפוטרופסית קודם מינויה (שם, עמוד 554); במשפט העברי ההסדרה היא מטעמי כבוד ולא פסלות; עדות תלמיד חכם נגבית בביתו או נמסרת בכתב ואף הכבוד נדחה מקום שהעניין מחייב: "כל-מקום שיש חלול השם אין חולקין כבוד לרב" (רמב"ם, עדות, א, ב, כמובא שם, עמוד 555).

11. בית המשפט העליון קבע כי **"לא על נקלה הגעתי אפוא למסקנה כי פתרון השאלה שהועמדה להכרעה טוב לו שיהיה על דרך של קביעת כללים"** כיצד תגבה העדות. את נקודת האזיון תיאר כך: **"מציאת האזיון הראוי במצב כמו זה שלפנינו אינה פשוטה ואינה קלה; יש לפתוח פתח לקבל את המידע הדרוש אך להיזהר מאוד שלא יעברו בו רוחות רעות"** (שם, ע' 556). הפתרון שנבחר אינו איסור אלא הסדרה. אלה הכללים, כלשונם (שם, עמודים 556-557):

- א) שופט לא יחקר כעד על דוכן העדים על דבר הקשור בתפקידו השיפוטי.
- ב) בית המשפט הדין בהליך שבו מתבקשת העדתו של שופט על דבר שאינו קשור בתפקידו השיפוטי, יחליט לפי החומר שלפניו ועל פי טיעוניהם של בעלי הדין אם להעיד את השופט.
- ג) משהוחלט להעיד את השופט יגיש בעל הדין המבקש להעידו לבית המשפט ולבעל הדין שכנגד את השאלות שהוא מבקש להציג לשופט, ובית המשפט יחליט אילו שאלות יוצגו.
- ד) השופט ישיב על השאלות בכתב.
- ה) אחרי שיינתנו התשובות יהיו בעלי הדין רשאים להציג לשופט שאלות הבהרה בכתב. השאלות יוגשו לבית המשפט ולבעל הדין שכנגד, ובית המשפט יחליט אילו שאלות יוצגו לשופט.
- ו) אם ימצא בית המשפט אחרי קבלת התשובות, לפי בקשתו של בעל דין, שיש צורך לחקור את השופט בחקירה שכנגד, יזמן אותו בית המשפט לחקירה. בית המשפט יחליט כיצד תיערך החקירה: באולם בדלתיים סגורות, בלשכת השופט או בדרך אחרת.
- ז) לפני שיחליט בית המשפט בעניין החקירה יודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה, שיוודיע מה עמדתו לגביה.

12. בהתאם למתווה המתואר הערכאה הדיונית תנהל תהליך מדורג שתחילתו שאלות בכתב, המשכו שאלות הבהרה, וסופו, במידת הצורך, חקירה נגדית של ממש באופן שבו יראה לנכון.

13. יצוין כי, עתירה לקיום דיון נוסף על הלכה זו נדחתה (דנ"א 2757/04 יוסף נ' מדינת ישראל (נבו, 19.5.2004)). החלטת השופט מ' חשין בדחותו את הבקשה רלוונטית לענייננו בשניים: ראשית, בתיאור ההלכה: בית המשפט חזר והבהיר כי ניתן לזמן שופט לעדות בכפוף להנחיות. שנית, בהבהרה כי המתווה פתוח עד סופו: **"אפשר כי ימצא לו לבית-המשפט - לאחר בחינה ויישום ההנחיות - כי ראוי ונכון להזמין את השופט לעדות ואף להעמידה לחקירה נגדית. אם כך ייפסק, יבואו העותרים על סיפוקם"** (שם, פסקה 7).

14. הלכה זו אושררה מאז בבית המשפט העליון גם ביחס לזימון שופט לדיון בהליך פלילי: **"הדין החל על התייצבות שופט כעד בהליך פלילי אינו סודי כלל, והוא גלוי ומפורסם בפסק הדין של בית משפט זה בעניין יוסף"** (בג"ץ 3094/15 בן יששכר נ' נשיאת בית המשפט העליון, פסקה 8 (נבו, 2.3.2016)).

15. ואכן, המתווה יושם גם בערכאות הדיוניות בהליכים פליליים: **"בחינת הפסיקה במקרים שבהם נדרשו שופטים להעיד בהליכים פליליים מעלה שבתי המשפט נוהגים להחיל את הלכת יוסף גם בהליכים פליליים"** (ת"פ (שלום י-ם) 44216-10-19 מדינת ישראל נ' הושיאר, פסקה 5 (נבו, 28.10.2021), והמקרים הרבים הנסקרים שם). עוד הודגש שם: **"המתווה בהלכת יוסף אינו סותר את הגולל על העדת השופטת על דוכן העדים. שכן לאחר שלב הפניית השאלות ושאלות הבהרה, נקבע שאם ימצא בית המשפט לפי בקשתו של בעל דין שיש צורך לחקור את השופטת בחקירה נגדית הלה תזומן לחקירה אשר תיערך באופן שעליו יחליט בית המשפט וישמור על כבודה... מתווה הלכת יוסף אינו מונע מראש את העדת השופטת ואינו מקים חשש לעיוות דין"** (שם, פס' 6).

16. בין המקרים שנסקרו בעניין הושיאר הנ"ל, נמצא גם (ת"פ (שלום רמלה) 35790-01-14 מדינת ישראל נ' **חמאד** (נבו, 13.10.2014) שם ביקשה ההגנה להעביר שאלות **"לפרקליט לשעבר אשר טיפל בתיק שבו הואשם הנאשם והתמנה מאז לשופט"** במסגרת ההחלטה בית המשפט בחן את הרלוונטיות של השאלות אחת לאחת. חלקן אושר, וחלקן נפסל.

17. סיכום המצב המשפטי הנוהג: שופט מכחן כשיר להעיד ככל אדם. הריסון הנדרש במתן היתר להעדת שופט נגזר כולו ממידת הזיקה שבין העדות לבין התפקיד השיפוטי. השיקול הנוגע לכבוד השופט ומעמד הרשות השופטת, זכה למענה מאוזן במתווה שנקבע בעניין חגי יוסף.

18. אל מול האינטרסים האמורים המחייבים מידה של זהירות וריסון במתן היתר להעדת שופט, לרבות במתווה שנקבע לשם כך, ניצב ערך חשיפת האמת, ביתר שאת בחליך פלילי, שעה שהעדות נדרשת להגנתם של נאשמים.

ג. מן הכלל אל הפרט - העדת כבוד השופטת גז

19. כבוד השופטת גז לא מתבקשת להעיד על נושא הקשור בתפקידה השיפוטי, ואף לא על אירוע שאירע במהלך כהונתה. העדות המבוקשת נסבה כל-כולה על תפקידה קודם למינויה, בנסיבות דומות לעניין חגי יוסף.

20. על מעמדה המרכזי של השופט גז בחקירת הפרשה העידו ראשי צוות החקירה עצמם.

21. ראש הצח"מ מטעם המשטרה, ניצב אלי אסייג העיד: **"המנהלת שלו זו ציפי גז, שהיא הייתה אחראית. ומבחינתי היא הייתה חלק מההנהלה של הצח"מ"** (פרוטוקול הדיון מיום 16.1.2024, עמוד 34,615); ראש זרוע החקירות ביאח"ה, תנ"צ יואב תלם, מיקם אותה בהיררכיה כמקבילה אליו **"אני לא משוכנע שהוא היה המקבילה שלי התחושה שלי הייתה שבאיזה מקום ההקבלה הנכונה היא חונה איפה שהוא אצל הגברת ציפי גז, כלומר בין מפקד היחידה לביני"** (פרוטוקול הדיון מיום 30.1.2023, עמוד 23,833).

22. מעורבותה של כבי' השופטת גז בניהול החקירה, בישיבות ובקבלת ההחלטות בתיק, ובמתן הנחיות לפקודיה, עלתה לא אחת מפי העדים שהעידו עד כה. כך, החוקרת פולינה גובזמן קריב תיארה את שדרת הניהול שמעליה במילים **"מבחינתי שדרת הניהול שלי היא ציפי גז, חן אורן, יריב עמיעד"**, הוסיפה כי אין היא פועלת דבר **"על דעת עצמי"** וכי **"כך התיק מנוהל"** (עדותה מיום 9.1.2023, עמוד 22,499); פולינה מיקמה את כבי' השופטת גז בשרשרת הפיקוד שמעליה בתקופה הרלוונטית **"היה את ציפי גז כראש מחלקת חקירות מודיעין ובקרה"** (עדותה מיום 28.12.2022, עמוד 22,390); ואף העידה כי גז עצמה, כראש מחלקת החקירות, היא שהביאה לידיעת החוקרים את דבר הקמת הצח"מ וקבלת האישור לחקירה (עדותה מיום 28.12.2022, עמוד 22,388). ברוח דומה העידו פקודים נוספים על מעורבותה או על הנחיות שקיבלו ממנה (ראו עדותו של ליאור שפיץ מיום 12.12.2023, עמוד 94; עדותו של חן נהורן, עמוד 44,368).

23. הצורך בעדותה נחלק לשני פרקים מרכזיים.
24. החלק הראשון, החלטות מרכזיות שהתקבלו בתקופתה, חלקן על ידה ואף תועדו על ידה, שהעדים שנשאלו עליהן לא ידעו להוסיף עליהן פרטים נוספים והם דרושים לבירור המחלוקת שבין הצדדים.
25. כך **בשאלת מעמדו של אילן ישועה** (שנחקר בעדות פתוחה ולא באזהרה) העיד ראש צוות החקירה חן נהורן שהוא עצמו התלבט בנושא והעניין ישב בייעוץ המשפטי והפרקליטות (פרוט' בעמוד 45581); ניצב אלי אסייג העיד: **"את החקירה של אילן ישועה אני קיבלתי כמוצר גמור"** (פרוטוקול הדיון מיום 16.1.2024, עמוד 34,653), וכי ההחלטה התקבלה בתקופה שבה היה התיק ברשות ניירות ערך (שם, עמודים 34,655-34,656). נכונים הדברים גם ביחס לסוגיה החשובה לבירור בדבר ההחלטה להמשיך את חקירתו של ישועה ביום 28.12.2017 חרף עמדת היועץ המשפטי של הרשות, כאשר הנוכחים באותו מעמד היו יריב עמיעד, חן נהורן וציפי גז (עדות ערן שחם-שביט, פרוטוקול הדיון מיום 20.7.2026, עמוד 58,925). אותו אירוע, לרבות המחלוקת שהתגלעה בין עו"ד שחם שביט לבין כבוד השופטת גז, לא תועד (פרוטוקול הדיון מיום 14.7.2026 עמודים 58,760-58,759); כך גם לא תועדה שיחת ההיוועצות וקבלת ההחלטות מהפרקליטות, ככל הנראה על ידי פרקליטת המחוז, הגב' בן ארי (שם, עמוד 58,760 שורות 30-36).
26. בעקבות אותו אירוע נערכה התייעצות אצל פרקליט המדינה שי ניצן, במסגרתה נשמעו הדעות לכאן ולכאן. גם אירוע זה לא תועד (פרוטוקול הדיון מיום 14.7.2026, עמוד 58,763 שורות 26-32; עמוד 58,764 שורות 20-28; עמוד 58,765 שורות 2-5). הישיבות הנוספות שנדרשו בעניין התקיימו אצל היועץ המשפטי לממשלה ללא השתתפות עו"ד שחם שביט אולם בנוכחות השופטת גז. אירועים אחרונים אלה מקבלים ביטוי מסויים ולא ממצה בזכ"ד שכתבה השופטת בנושא, שגם הם דורשים בחינה ובירור.
27. חלק חשוב אחר בעדותה הנדרשת של כבוד השופטת גז קשור גם הוא באירועים ליבתיים שבהם נטלה חלק ואשר קשורים **במשא ומתן להסכם עד המדינה שנכרת עם פילבר**. בימים 19.2.2018 ו-20.2.2018 היא נכחה בחדר החקירות במהלך המשא ומתן עמו (פרוטוקול הדיון מיום 30.1.2023, עמודים 23,880, 23,887). בנקודת הליבה של גרסתו בעניין עסקת בזק יס התנהל בינה לבינו שיח שאין לו כל תיעוד (שם, עמוד 23,913).
28. בית המשפט הנכבד עצמו כבר עמד על כך (השופט בר-עם) **"מי שעוד אולי יודע... לגבי אופן קבלת האימרה, ככל שתהיה כזו, זו הגברת גז. היא הרי לכאורה שוחחה עם..."**. משהוער כי היא מונתה בינתיים לשיפוט, הוסיף: **"יש נוהל לגבי זה"** (פרוטוקול הדיון מיום 30.1.2023, עמוד 23,916).
29. עדותה של כבוד השופטת גז אינה "עוד עדות". היא המקור היחיד הקיים למידע על החלטות והתרחשויות שהן רלוונטיות להגנת הנאשמים: טיב החקירה, אופן גיבוש גרסאותיהם של עדי המדינה ומעמדם של נחקרים מרכזיים, אשר לא תועדו. ללא עדותה של כבוד השופטת גז, נמצא עם חסר ראייתי שאין לו כל מקור חלופי.

ד. הסעד המבוקש

30. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות, בהתאם למתווה, כי ההגנה תגיש לבית המשפט הנכבד ולצדדים את השאלות שבכוונתה להציג לכבוד השופטת גז; להורות על העברת השאלות שיאושרו לכבוד השופטת גז למתן מענה שיימסר על ידה בכתב.
31. ככל שבעקבות תשובותיה, יידרשו גם שאלות הבהרה – אלה יופנו אליה ותשובתה אליהן תמסר גם היא בכתב.

32. לאחר מכן, וככל שיעלה הצורך בכך, יורה בית המשפט הנכבד על האופן שבו תעיד השופטת גז בפני בית המשפט הנכבד.

זיק חן, עו"ד
ב"כ הנאשמים 3-2

עמית חדד, עו"ד
ב"כ ראש הממשלה

27.9.2026